

Time : 2hrs.

CODE - JHABUA

Marks : 50

- N.B.:-**
- 1) Questions 1, 2, and 3 are Compulsory and answer any two from the rest.
 - 2) Figures to the right indicate full marks
 - 3) Draw sketches and diagrams etc wherever possible

- Q.1 a)** On the outline map of the world mark and name the following. 5
- i) A country where large Population is engaged in tertiary activities
 - ii) A canal Connecting Pacific ocean and the Atlantic ocean
 - iii) Any industrial region in N. America
 - iv) Mediterranean Sea, Caspian Sea
 - v) Calcutta, New york.

- b)** Represent the following data with the help of suitable Cartographic technique, 5

Rural and urban Composition Continent wise (Percentage of Population)		
Continent	Rural	Urban
Africa	68	32
N America	26	74
S America	32	68
Asia	72	28
Europe	27	73
Australia	28	72

- Q.2** Write short notes on any two of the following. 8
- i) Importance of air transport
 - ii) WTO
 - iii) Tourist Potential in India
 - iv) Trade between Northern hemisphere & Southern hemisphere
 - v) Traditional market Versus modern market

- Q.3** Give reasons for any three of the following. 12
- i) The Ocean transport is the cheapest mode of transport.
 - ii) Role of periodic market in developing countries.
 - iii) Consumer travel behavior influences retail activities.
 - iv) Economic development depends on development of transport.
 - v) All industries are not raw material oriented.

- Q.4** What is wholesale trade ? What are the different types ? 10

- Q.5** What are the factors that influence the international trade ? 10

- Q.6** What are the general advantages and disadvantages of the development of tourism ? 10

- Q.7** Discuss the reactive advantages and disadvantages of difference modes of transport. 10

मराठी भाषांतर

वेळ:- २ तास

गुण:- ५०

- सूचना:- १) प्रश्न क्रमांक १, २, आणि ३ आवश्यक सोडवा. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 २) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या व नकाशे काढा.
 ३) नकाशा स्टेन्सिल वापरण्यास अनुमती आहे.
 ४) उजवीकडील ठळक आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ अ) जगाच्या नकाशा आराखड्यात खालील गोष्टी दाखवा व नावे लिहा. ५
 १) तृतीय व्यवसायात सर्वाधिक लोकसंख्या असणारा प्रदेश.
 २) प्रशांत महासागर व अटलांटिक महासागर यांना जोडणारा कालवा.
 ३) उत्तर अमेरिकेतील एक औद्योगिक प्रदेश.
 ४) भूमध्य समुद्र व कॅस्पियन समुद्र.
 ५) कोलकत्ता, न्यूयॉर्क.

- ब) खालील माहिती योग्य सांख्यिकीय आकृतीच्या सहाय्याने दाखवा. ५
 खंडानुसार ग्रामीण व नागरी लोकसंख्येची टक्केवारी (लोकसंख्या टक्केवारीत)

खंड	ग्रामीण	नागरी
आफ्रिका	६८	३२
उत्तर अमेरिका	२६	७४
दक्षिण अमेरिका	३२	६८
आशिया	७२	२८
यूरोप	२७	७३
ऑस्ट्रेलिया	२८	७२

- प्र.२ टिपा लिहा (कोणतेही दोन) ८
 १) हवाई वाहतूकीचे महत्व.
 २) जागतिक व्यापार संघटना (WTO).
 ३) भारताची पर्यटन विकासाची संभाव्य क्षमता.
 ४) उत्तर गोलार्ध व दक्षिण गोलार्ध यांच्यातील व्यापार.
 ५) पारंपारिक बाजार आणि आधुनिक बाजार.

- प्र.३ कारणे द्या : (कोणतेही तीन) १२
 १) सागरी वाहतूक सर्वात स्वस्त वाहतूकीच्या प्रकारात मोडली जाते.
 २) विकसनशील देशात नियतकालिक बाजार महत्वाची भूमिका बजावतात.
 ३) ग्राहकाची प्रवासी वर्तणूक किरकोळ विक्रीवर परिणाम घडवून आणते.
 ४) आर्थिक विकास हा वाहतूकीच्या विकासाव अवलंबून असतो.
 ५) सर्वच उद्योगधंदे कच्च्यामालावर आधारित नसतात.

- प्र.४ घाऊक विक्री व्यापार म्हणजे काय? त्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. १०

- प्र.५ आंतरराष्ट्रीय व्यापारावर प्रभाव टाकणारे विविध घटक कोणते ते सांगून त्यांचे स्पष्टीकरण द्या. १०

- प्र.६ पर्यटन विकासामुळे सर्वसामान्यपणे कोणते फायदे व तोटे होतात? सविस्तर स्पष्टीकरण द्या. १०

- प्र.७ वाहतूकीच्या विविध प्रकारांच्या तुलनात्मक फायदे व तोट्यांची चर्चा करा. १०